

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

3 Mart / 2023

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtma ya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Meral Akşener'in Aday Çıkartması Bomba Etkisi Yarattı!

- ❑ Haftanın son iş gününde Türkiye yaklaşan seçimlerle ilgili önemli bir siyasi gelişmeye sahne oldu.
- ❑ Başından bu yana altılı masayla arasına «kazanacak aday» açıklamalarıyla mesafe koyan, ve bazı partililerin de açık bir biçimde ana muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu'nun adaylığını desteklemediklerini ifade etmesi ve aynı zamanda adayın da bir türlü belirlenmemiş olması iç siyasette polemik konusuydu.
- ❑ Dün yapılan altılı masa toplantısından ise net bir mesaj çıkmamıştı ancak gece geç saatlerde İyi Parti kurmaylarının kendi aralarında gerçekleştirdikleri toplantı, bir anlaşmazlığın olduğu sinyalini veriyordu.
- ❑ Hatta İyi Parti Başkanı Akşener'in toplantı çıkışı bile «anlaşmazlığı» göstermesi bakımından bir vaka olarak değerlendirildi.
- ❑ Cuma günü Akşener'in yapmış olduğu basın açıklaması ise konuya son noktayı koydu ve artık altılı masanın ortak bir adayı olmadığı gerçeği ortaya konulmuş oldu.
- ❑ Akşener, konuşmasında Mansur Yavaş ve İmamoğlu'na ateşten gömlek giymek tabiriyle çağrıda bulundu.
- ❑ CHP Başkanı Kılıçdaroğlu'ndan gelen ilk açıklamada taşların yerine oturacağı cümlesi vardı.
- ❑ Ak Parti'den ilk açıklama ise AK Parti Grup Başkanvekili Bülent Turan'dan geldi: Twitter hesabından yapılan açıklamada, “12 ayda, 12 toplantıda en yakın ortağını, kendi belediye başkanlarını ikna edememiş; milletimizi mi ikna edecek” ifadelerini kullandı.
- ❑ Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'tan gelecek cevaplar merak konusuyken, taşların yerine oturup oturmayacağı bekleniyor.
- ❑ Fatih Altaylı, Mansur Yavaş'ın olumlu cevap verme olasılığının sıfır olduğunu açıkladı.

Akşener'in Açıklama Tonu Muhalefette Tepki Çekti

- ❑ Altılı masa da olarak adlandırılan Millet İttifakı, Türkiye siyasetinde yeni bir şey denemek üzere oluşturulmuş idi.
- ❑ Ortak bir masada farklı siyasi partilerden liderlerin tek bir amaç üzerine birleşmeleri, demokrasi açısından umut vericiydi.
- ❑ Ancak parlamenter sisteme geçme konusundaki ortak algının aday üzerine oluşturulamamış olması zaman zaman tartışma konusu olmaktadır ki asıl önemli konunun en sona bırakılmış olmasının ne denli büyük bir hata olduğu kamuoyu tarafından ancak Cuma günü anlaşıldı..
- ❑ **Böylece muhalefet tarafından sıkça iktidara yöneltilen şeffaflık eleştirisinin uygulamada Türkiye'nin bir sorunu olduğu ortaya çıkmış oldu.**
- ❑ Aday konusunun nihayete ereceğinin beklendiği günün ertesi ortaya çıkan tablo Akşener'in açıklama tonundan hareketle muhalefet üzerine bomba gibi düştü.
- ❑ Meral Akşener'in sert açıklamaları sonrası Gelecek Partisi Genel Başkanı Davutoğlu, "Ankara'da hava ısındı" dedi. DEVA Partisi'nden de açıklama geldi. DEVA Partili Mehmet Emin Ekmen, "Nezaketsizlik, letafetsizlik, saygısızlık, özsaygısızlık en önemlisi hakikate sadakatsizlik yoksa gerisini konuşmaya gerek var mı?" dedi.
- ❑ Dünya Gazetesi'nde yer alan yukarıdaki açıklamalar Millet İttifakının İyi Parti dışındaki bileşenlerinin olaya bakış açısını göstermektedir.
- ❑ İlk saatlerde Financial Times'da çıkan bir haberin başlığı ise «Türkiye'nin muhalefet ittifakı Erdoğan'a destek için çatırdadı» yazıda siyasi danışmanlık şirketi Teneo'dan Wolfango Piccoli'nin bir görüşüne yer veriliyor:
- ❑ "Bugün yaşananlar [muhalefetin] Erdoğan'ı görevden alma çabalarına büyük bir darbedir" ve parçalanmış muhalefetin cumhurbaşkanının "en büyük varlığı" haline gelmiştir.

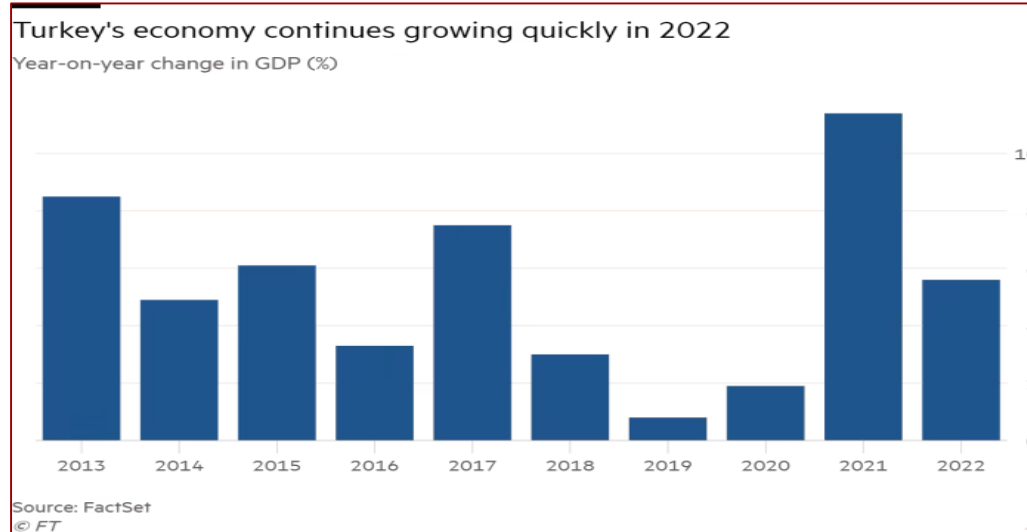
İlk Gün Ortaya Çıkan Gelişme & Yorumlar

- ❑ İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in adayla ilgili sert açıklamasının ardından gerek konvansiyonel gerekse de sosyal medyada çıkan yorumlar çoğunlukla Meral Akşener'in açıklamasının tonu üzerineydi.
- ❑ Sosyal medyada muhalefeti destekleyen taraf, Akşener'i adeta eleştiri bombardımanına tuttu.
- ❑ CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'ndan konuyla ilgili ilk kapsamlı açıklama akşam saatlerinde video konferans yoluyla geldi.
- ❑ Ana muhalefet liderinin tonu oldukça muğlak olmakla beraber, Halil İbrahim sofrası benzetmesini kimileri HDP'ye alan açmak olarak yorumladı.
- ❑ Erdoğan'laşma benzetmesinden ise Akşener ve İmamoğlu'nun hedef alındığı çıkarsaması yapıldı.
- ❑ Muhalefet açısından her şey bitti mi? Yoksa kartlar yeniden mi dağılıyor? Tüm bunların sonucu önümüzdeki günlerdeki gidişatla ve 12 Mart'ta alınacak seçim kararıyla belli olacak ancak bu konular uzunca bir süre tartışılmaya devam edecek...

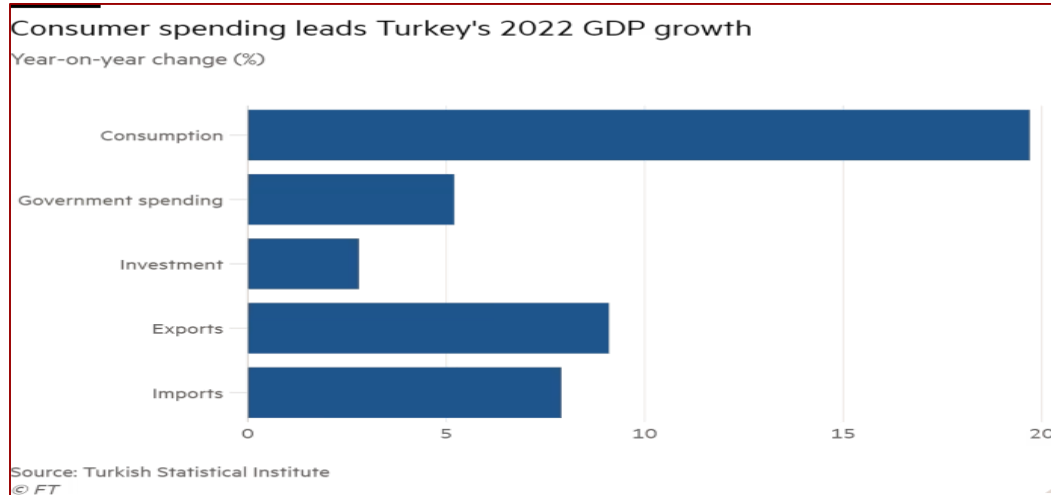
2022 Büyümesi Ne Anlatıyor?

- ❑ Türkiye ekonomisi son çeyrekte yüzde 3,5, 2022 tamamında yüzde 5,6 büyüdü. Yıllık büyüme beklentisi yüzde 5,2 iken yine beklentinin biraz üzerinde bir büyüme rakamı yakalanmış oldu.
- ❑ 2022'nin son çeyreğinde Türkiye yüzde 3,5'lik büyüme performansı ile son çeyreğinde yüzde 7,2 büyüyen Filipinler, yüzde 7 büyüyen Malezya ve yüzde 5 büyüyen Endonezya'dan sonra dördüncü sırada yer aldı. Yıllık yüzde 5,6'lık büyüme ile de Türkiye yapılan hesaplamalara göre dünyada en hızlı büyüyen ilk 10 ekonomisi arasında bulunuyor.
- ❑ TÜİK verilerine göre Türkiye ekonomisi 2022 yılında cari fiyatlarla 15 trilyon 6,5 milyar liraya, dolar bazında ise yine cari fiyatlarla 905.5 milyar dolara yükseldi.
- ❑ Kişi başına milli gelir de yüksek enflasyona rağmen dolar/TL kurunun görece yatay seyrettiği 2022 yılında 2017 yılından sonra ilk kez 10 bin doların üzerine çıkarak, 10 bin 655 dolara yükseldi.
- ❑ FT, büyüme haberini «Türkiye ekonomisinin büyümesi, güçlü tüketici harcamalarıyla destekleniyor» başlığı ile verdi.

BüyümeYi Tüketim Sırtladı

- ❑ Büyümenin kompozisyonuna bakıldığında;
- ❑ Harcamalar hesabında tüketim harcamaları dikkati çekiyor. 2022'nin tamamında vatandaşın tüketimi yüzde 19,7 arttı ve büyümeYe 12.08 puan katkı verdi. 2022'nin son çeyreğinde yüzde 16,1 büyüyen vatandaşın tüketiminin ekonominin son çeyrek büyümesini pozitif etkisi 10.34 puan olarak hesaplandı. ,
- ❑ TCMB'nin düşük faiz politikasının da kredi kartı ve tüketici kredileri yoluyla harcamalara zemin hazırladı.
- ❑ Aynı zamanda enflasyon nedeniyle oluşan maaş artışları ve enflasyon beklentisi de harcamaların öne çekilmesine neden oldu.
- ❑ Tüketim harcamalarını sırayla kamu harcamaları, yatırımlar ve dış ticaret takip etti. Dış ticaret ve stoklar büyümeYe negatif katkı sağladı.

Sermayedar Kazandı, Çalışanın Payı Düştü

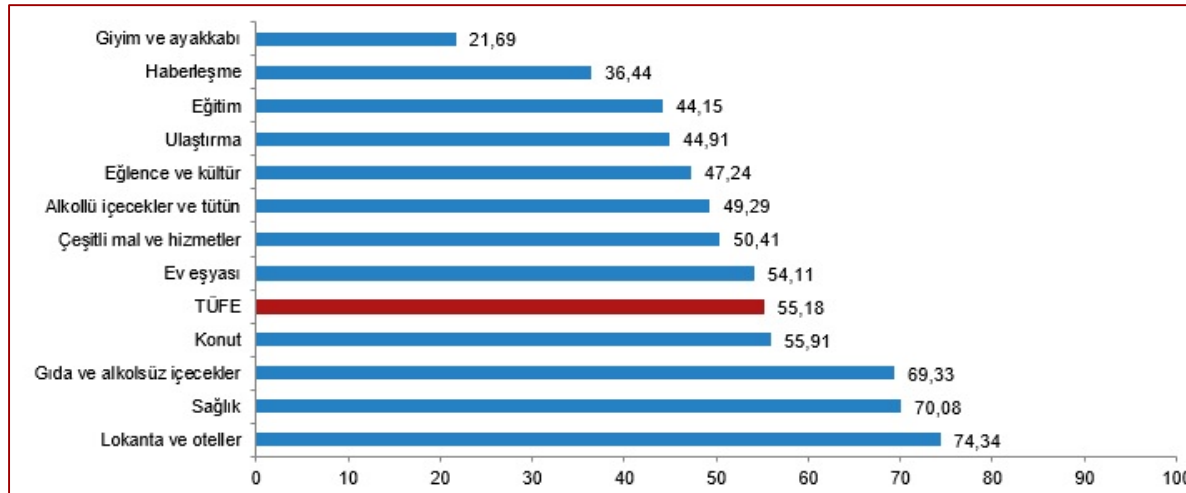
- ❑ Büyümede görülen yüksek performans, gelir dağılımı açısından çalışan kesime olumsuz bir biçimde yansıdı.
- ❑ İşgücü ödemelerinin payı yani emeğin milli gelirden aldığı pay 2022 son çeyreğinde yüzde 25,2 ile tarihi en düşük seviyelerine gerilerken, net işletme artığı/karma gelirin payı yani sermaye payı yüzde 56,7'ye çıktı.
- ❑ 2022 yılında da işgücü ödemelerinin payı yüzde 30,1'den yüzde 26,5'e düştü, net işletme artığı/karma gelirin payı yüzde 52,5'ten yüzde 54,5'e yükseldi.

Enflasyon Baz Etkisi ve Deprem Endişesi

- ❑ Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), şubat ayı enflasyon verilerini açıkladı. Buna göre, şubat ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) aylık yüzde 3,15 artış gösterdi. Yıllık TÜFE ise, baz etkisiyle yüzde 55,18 seviyesine indi. Böylelikle, enflasyon ekonomistlerin beklentilerinin altında gerçekleşti.
- ❑ Ekonomistler, şubat ayında TÜFE'nin aylık yüzde 3,52 artmasını bekliyordu. Bu paralelde yıllık enflasyonun yüzde 55,74'e gerileyeceği hesaplanmıştı.
- ❑ TÜİK deprem felaketi nedeniyle, Şubat ayında Gaziantep, Malatya ve Hatay bölge müdürlüklerine bağlı olan illerde "alan (saha) fiyatları" derlenemediğini açıkladı. Kurum, bu üç bölge müdürlüğüne bağlı illerde "işyeri barkod tarama verileri" ve veri kazıma yöntemi ile "internette derlenen fiyat verilerinin" kullanımına devam edildiğini söyledi.
- ❑ Deprem bölgesinin tarımdaki payının yüzde 15 olması, ayrıca göç nedeniyle yaşanan kira artışları enflasyon konusundaki endişeleri arttırmaktadır.
- ❑ Ayrıca halen aylık enflasyon oranı çok yüksek olup, bu da hayat pahalılığının her geçen gün artarak özellikle ücretliler üzerine ağır bir yaşam maliyeti yüklemektedir.

ABD'de Tahvil Getirileri Keskin Yükselişte

- Geçen aya yayılan sıcak enflasyon verileri, ABD borçlanma maliyetlerini on beş yılın en yüksek noktasına yükseltti ve artan tüketici fiyatlarını dizginlemek için faiz oranlarının daha ne kadar artması gerektiği konusundaki tartışmayı yoğunlaştırdı.
- İki yıllık Hazine tahvilinin getirisi Perşembe günü yüzde 4.94'e ulaştı ve bu, en son küresel mali krizden önce 2007'de ulaşılan bir seviyeydi. 10 yıllık ve 30 yıllık Hazine tahvil getirileri bu hafta Kasım ayından bu yana ilk kez yüzde 4'ü aştı.
- Baş yatırım analisti Rick Rieder, FT'a verdiği demeçte "Covid-19 gibi büyük şoklar ve Lehman Brothers'ın çöküşü dışında, bu kadar kısa bir süre içinde ekonomik koşulların bu kadar dramatik bir hal aldığı hatırlamıyorum" dedi.

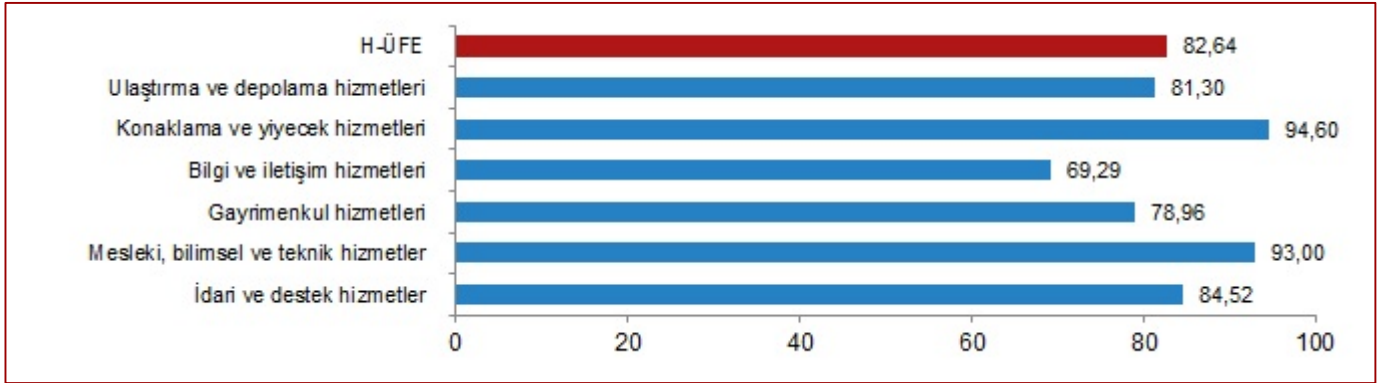

Haftadan Kalanlar

- ❑ 1999 Marmara Depremi'ni hatırlayan İstanbul sakinleri, bir yandan kent içinde daha az riskli semtlere taşınma arayışına girerken, bir yandan da kent dışına göç ediyor.
- ❑ Goldman Sachs, yıllarca döviz rezervlerinin tükenmesi ve diğer maliyetli önlemlerin ardından Türkiye'de yapılacak seçimler öncesinde döviz piyasasında potansiyel istikrarsızlık olabileceği konusunda uyarıda bulundu.
- ❑ Moskova Borsası'nda TL cinsinden vadeli işlem kararı alındı.
- ❑ Rusya'ya yönelik yaptırımları artıran Polonya hükümeti, Türk taşımacılar dahil AB'li olmayan nakliyecilere, Belarus sınırını kapattı.
- ❑ Türk otomotiv devi Tofaş, Stellantis'in PSA kanadındaki markaların Türkiye temsilciliğini üstlendi.
- ❑ Elektrikli otonom araç düşük ÖTV'ye tabi matrah 700 bin liradan 1.25 milyona çıktı.
- ❑ Türkiye'nin yumurta üretim merkezi Afyonkarahisar Başmakçı'da kuş gribi nedeniyle 4,5 milyona yakın tavuk itlaf edildi. Hastalığın etkisiyle yumurta fiyatlarında kolide 6 liraya varan artış yaşandı.
- ❑ Çin'den ithal edilen elektrik motorundan tahrikli taşıtlar için yüzde 40 ilave gümrük vergisi uygulanacak.
- ❑ OHAL kapsamında yayımlanan 5 ayrı kararnameyle, ihalelere esneklik getirildi, vergi borçları dahil kamu alacak hacizleri, eğitim gibi alanlarda yeni düzenlemeler yapıldı.
- ❑ EYT yürürlükte, emeklilik başvuru süreci başladı.
- ❑ Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, depremlerde çöken GSM şirketleri Turkcell, Türk Telekom ve Vodafone hakkında soruşturma başlattı.
- ❑ İyi Parti lideri Akşener'in açıklamalarının ardından, CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Kuşoğlu, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'la görüşmek üzere belediye binasına geldi.
- ❑ HDP Merkez Yürütme Kurulu'un C.tesi günü olağanüstü toplanacağı bildirildi.

Hizmet Üretici Fiyat Endeksi, Ocak 2023

- ❑ 2023 yılı Ocak ayında H-ÜFE (2017=100) bir önceki aya göre %15,57, bir önceki yılın Aralık ayına göre %15,57, bir önceki yılın aynı ayına göre %82,64 ve on iki aylık ortalamalara göre %90,32 artış gösterdi.
- ❑ Bir önceki yılın aynı ayına göre, ulaştırma ve depolama hizmetlerinde %81,30, konaklama ve yiyecek hizmetlerinde %94,60, bilgi ve iletişim hizmetlerinde %69,29, gayrimenkul hizmetlerinde %78,96, mesleki, bilimsel ve teknik hizmetlerde %93,00, idari ve destek hizmetlerde %84,52 artış gerçekleşti.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, Şubat 2023

- ❑ Yi-ÜFE (2003=100) 2023 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %1,56, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,78, bir önceki yılın aynı ayına göre %76,61 ve on iki aylık ortalamalara göre %120,72 artış gösterdi.
- ❑ Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %93,92, imalatta %65,68, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %152,11 ve su temininde %103,60 artış olarak gerçekleşti.
- ❑ Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %57,05, dayanıklı tüketim malında %60,34, dayanıksız tüketim malında %92,95, enerjide %129,50 ve sermaye malında %58,04 artış olarak gerçekleşti.

